

In de reeks bijeenkomsten over 'Kernwaarden' is er ook een afspraak gemaakt met leden van de Landbouwvereniging Kolham-Froombosch. Het contact met Eisso Schipper was al gelegd door het contact met dochter Laura voor de bijeenkomst 'Jeugd'. Gerard stuurde hem vooraf een brief met uitleg en enkele onderwerpen voor het gesprek. De bijeenkomst vond plaats op 13 maart in het dorpshuis, nog mooi op tijd voor de komende drukte op het land...

Aanwezig: Luuk Kazemier, Jeroen Hoiting, Reinier Fluks, Martin Berg, Anja van Beek, Eisso Schipper en Gerard Wezenberg. Werkgroep lid Gerda Haak zou erbij zijn, maar moest zich verontschuldigen.

Het valt gelukkig nog mee met de drukte, want na de warme week zijn de temperaturen weer zoals ze moeten zijn. Gerard legt kort de bedoeling van de bijeenkomst uit, het ontstaan en de werkwijze in het project Dorpsvisie Froombosch, en zijn rol als begeleider van de Werkgroep (onder Dorpsbelangen). Ook de leden van de landbouwvereniging stellen zich voor:

Luuk is geboren Froombosch, nog in maatschap met zijn ouders, heeft een melkveehouderij met 60 koeien (met weidegang). Doet daarnaast wat loonwerk.

Jeroen zit net op de grens met Slochteren, heeft een akkerbouwbedrijf 140 ha, geen maatschap (BV).

Reinier is geboren Froombosch, heeft een akkerbouwbedrijf 135 ha aan de Groenedijk, bij de molen.

Martin is geboren Sappemeer, later verhuisd naar Kolham, heeft met zijn broer en zoon in maatschap een groot akkerbouwbedrijf. Daarnaast loonwerk. Heeft het land in drie blokken.

Anja niet geboren Froombosch, maar woont er al bijna haar hele leven, op de ouderlijke boerderij De Ruitenborg, heeft van hen de akkerbouw tak overgenomen. Ze was overigens betrokken bij de eerste Dorpsvisie uit 2009, werd later bestuurslid Stichting Dorpshuis De Ruyten (nu niet meer).

Eisso is geboren Froombosch, heeft met zijn broer samen een akkerbouwbedrijf van 150 ha. Eisso woont op de grens met Slochteren, zijn broer in Froombosch. Op diens erf staat de aardappelschuur. Eisso doet daarnaast loonwerk.

1. Froombosch maakt een ontwikkeling door naar wat in het beleid een 'woondorp' genoemd wordt. Maar het heeft nog veel kenmerken van een agrarisch dorp. Hoe ziet de landbouwvereniging de toekomst van de boeren in Froombosch als het gaat om het sociale leven, de ruimte voor bedrijfsontwikkeling en –opvolging, enz. ?

Waar komt dat 'woondorp' vandaan? Het wordt o.a door de gemeente gebruikt om een dorp aan te duiden dat vooral van betekenis als plek om te wonen, niet per sé met werk, voorzieningen enz. De bewoners werken elders, zijn mobiel, maar waarderen de rust, groen en natuur rond Froombosch. Dus eigenlijk wat vroeger 'forensendorp' heette. Maar de laatste 25 jaar is het dorp niet zo veranderd, na het Hoofdlingenpad is er geen nieuwbouw meer geweest. De statistieken laten zien dat het aantal inwoners van Froombosch echter niet gelijk blijft maar afneemt en ook de gemiddelde grootte van de huishoudens. De aanwezigen kijken daar van op, maar zijn er ook niet zo mee bezig. Soms zie een nieuw gezicht bij de bushalte, vraag je je af wie er in het huis dat te koop stond is komen te wonen....

Maar de mentaliteit van de mensen is wél veranderd. Vaak zijn het de 'nieuwkomers' die snel en scherp reageren op 'de vieze lucht' bij het rooien van de uien of klepelen van bladrammenas. Dat wordt op facebook gezet. Of worden er door aanwonenden of wandelaars opmerkingen gemaakt als er gespoten wordt in de gewassen. Omgekeerd merken de boeren onverschilligheid op bij bewoners als het gaat om pro-actief snoeien van overhangende takken die hinder voor landbouwvoertuigen geven, uitlaten van honden (dwars door bloemranden van akkers) enz. Wie geeft landbouwvoertuigen wat extra ruimte? Wie stopt er voor de tegenligger bij de wegversmalling Langewijk. Is dit terug te voeren op de ontwikkeling naar 'woondorp' of op een algemene tendens in mentaliteit. Er werd vroeger zeker meer rekening gehouden met elkaar, was het gemoedelijker, werd er rechtstreeks met elkaar gepraat.

Voor de bedrijfsontwikkeling ervaren de boeren geen bedreiging. Eigenlijk bestaat het 'woondorp' uit een middenstuk langs de Hoofdweg en zitten de boeren in het buitengebied, hun eigen domein. Maar voor wat het waard is: maak er maar 'agrarisch woondorp van'.

2. In het Mobiliteitsplan van de gemeente Midden-Groningen staat de 'verblijfsfunctie' binnen de dorpskommen van Kolham en Froombosch voorop, de verkeersfunctie is daaraan ondergeschikt. De Hoofdweg krijgt daarom in principe een 30 km/u regiem. De provincie ziet het liefst helemaal geen landbouwverkeer meer in de kom en richt zich op het verbeteren van het netwerk landbouwwegen buiten de kom. De N387 wordt een gebiedsontsluitingsweg 80 km/u, evt. beschikbaar voor landbouwverkeer.

De 30 km/u komt als een verrassing voor de aanwezigen. Daarom heeft Gerard ze het (vastgestelde) Mobiliteitsplan al eerder gemaaid. Er ontstaat een lange discussie over nut en noodzaak van 30 km/u, onder verwijzing naar vele voorbeelden in Froombosch, Kolham en verder weg in Sappemeer en Siddeburen. De uitgangspunten van 'Duurzaam Veilig' blijken bij de meesten niet bekend en worden ook niet altijd begrepen. Toch is dat wel al lang beleid van overheden.

Ook veel bewoners hebben de onveilige situaties en te hoge snelheid van automobilisten op de Hoofdweg aangegeven, de instelling van 30 km/u genoemd als oplossing (in ieder geval in het centrale komgedeelte). De komgebieden van Kolham-Froombosch-Slochteren zijn aaneengesloten en daarom zou overal op de Hoofdweg 30 km/u de norm moeten zijn. Maar met de gemeente zijn de boeren het eens dat dit op de tussenstukken niet te handhaven is, er ligt immers een fietspad naast? De weginrichting mag zeker duidelijker, zodat iedereen weet wat je kan verwachten. Daarmee wordt ook de veiligheid vergroot. En geen geparkeerde auto's op de fietsstrook....

Dat de N387 een gebiedsontsluitingsweg wordt is ook een verrassing, zeker als er landbouwverkeer op mag. Maar daarbij is 80 km/u onveilig, omdat er dan auto-files achter de trekkers ontstaan met ergernis en gevaarlijke inhaalacties. Ervaringen met de Kielsterachterweg laten dat zien. Daar kwam een betonpad naast voor landbouwverkeer (die dan weer moeilijk de weg konden opkomen).

Als de N387 gebiedsontsluitingsweg beschikbaar komt voor landbouwverkeer, dan 60 km/u als max snelheid. Het zal regionaal verkeer ook aansporen om de route over de auto(snel)wegen A7 en N33 te nemen. En een extra afslag richting Froombosch, met een rotonde, zou mooi zijn. Waar precies moet dan nog uitgezocht worden.

Het netwerk aan wegen in het buitengebied wordt gedeeld met recreatief- en bestemmingsverkeer, hardlopers, wandelaars, fietsers... En dat levert in drukke tijden (veldwerk, oogsttijd) ook problemen op. Meer rekening houden met boeren, minder kwade reacties, onbegrip. Een goede weginrichting, duidelijke uitwijkplaatsen en lagere snelheden voorkomt ook bermschade.

3. Noordelijk van Froombosch ligt een groot NNN-gebied met daarin het Duurswold en 't Roegwold. Natuurherstel staat daarin voorop. De stikstof-discussie speelt dus ook in de bedrijfsontwikkeling, naast de kansen die het biedt voor natuurbeheer. De stikstof-ruimte is weer bepalend voor investeringen in bijvoorbeeld woningbouw. Hoe staat de landbouwvereniging daarin?

Het blijkt allemaal erg mee te vallen. De NNN-gebieden zijn de vroegere EHS-gebieden en bij de aanwijzing daarvan zouden de agrarische bedrijven eerbuiten geen last ondervinden, zo heeft de provincie dat vastgelegd. De enige melkveehouder, Luuk, geeft aan dat hij een goede vergunning heeft. De stikstofruimte voor een bedrijfsvergroting met meer koeien heeft hij in de afgelopen jaren door innovatie zelf bereikt. Bij de rest, de akkerbouwers, speelt het minder. Daar is het vooral een kwestie van goede mestdosering. Bestrijdingsmiddelen zijn wel een aandachtspunt, maar niet in relatie tot de NNN-gebieden.

Vervolgens ontspint zich een discussie tussen de boeren en Gerard of er in het algemeen wel sprake is van een stikstofprobleem (vergelijk de landelijke discussie). Interessant, maar daar komen we niet uit in deze bijeenkomst. Morgenavond de jaarvergadering van de Landbouwvereniging, ook leuk...